

צלכת-גאווה

סיפור מאת אלישע פורת

א. פעם אחת, בקיץ של שנת ת"רשי"ן-י"ו נסעתי עם אבא לתל-אביב. אבא, איש סגור וגאה, יצא מגדרו לפני הנסיעה. הפגישה שהסדיר לו יהודה, ידידו הקרוב, עם נתן המשורר התל-אביבי המופלא, סיכלה את מנוחת-נפשו. הוא היה מתוח, נוח להתרגז ומיהר להתעצבן. וכשהעביר את כפו על לחי הילד שלי החלקה, לא ידע על מה הוא מעביר. וכשהחליק על שער הילד שלי, המתולתל עד לגעגע, לא הרגיש על מה הוא מחליק.

בתל-אביב, ברחוב, כבר המתין לנו יהודה. אבא חיבק את כתפו של יהודה ויהודה קירב את מותנו של אבא. והם שמחו זה על זה כאילו לא התראו זמן ארוך. אבא הושיב אותי אצל השולחן ואני, במיץ הפגנת-שמחה ילדותית הנחתי את מרפקי הרכים על השעוונית הדביקה. הזכוכים העצלים חגו מעל שלוליות הקפה ושקעו בתוך שאריות הגזוז המתוקות. אבא ויהודה מצאו המון דברים זה אל זה, ואני נשאתי עיני מסביב. מתוך גושי הצל הכבדים של פיקוסים המדרכות גלשו אל השולחן ומתחתיו פירות צמלים שפקעו, ודרוסתם התיזה כתמי דיו כהים. קיץ מהמם בילע את חושי. מירוץ המכוניות ברחוב, ממש מאחורי גבי. קריאות הרוכלים, מהומת העוברים ושבים. טריקת פרסות הסוסים של עגלות הנפט והקרח ניקשה באזני כמו מקושי הקסטאניטות. ובתוך בועת החום המפרפרת, התערבבה המית הרחוב בקיצי בצליל שיחתם המקוטעת של אבא ויהודה.

מכל האנשים שאבא היה מוקף בהם בילדותי רק את יהודה אהב באמת. בעיני הילד שלי, המתאפלות בשרידי-דמעות של זיכרון. אני יכול לראות את אבא מתרכך וממיר את צורתו, כשהיה יהודה נכנס אל הבית. מבעד לשנים הרבות שחלפו אני יכול לשחזר במבטי איך נשרו ממנו הקליפות המוכרות, אחר אחרי אחת. ואיך היה צץ ועולה, כאילו מתוך עורו הננשל, איזה איש אחר שלא היה מוכר לי. ידיו המחורצות מעבודת השדה שהתמיד בה נעשו רכות כידי האברכים. שיזפון פניו התמידי היה מחוויר כמו אצל חיה נודדת המתאימה גונה למחסיה. דיבורו המקוטע, המצווה, היה מתחלף בקול רך ושואל. ממרחקי הזמן, מן המערבולת האפלה של השנים הנרדפות, אני עומד ותמה עד היום איך היה הופך פתאום ממצווה לשואל. כל פעם שיהודה בא במחיצתו ניטלה פסקנותו.

אבא בירך את יהודה ויהודה מיהר וגם לכבודנו. לי היה נדמה שהוא ראה אותנו קרבים, ככדים ואטיים, אנשי-שדה מהסיים. אבל הוא המתין עד שנקרב ממש אל השולחן כדי להתחיל בטקס

הברכות. הוא ציווה משהו לאיש מן הקפה, ומיד הונחו על השולחן כוסות גדולות וקנקן של מים קרים הובא. קנקן עשוי זכוכית ומנגן כמו פעמון. אבא ביקש מיהודה שיובאו גם מיסודה חריפים ויהודה אמר אל האיש מהקפה, בלשונו הרכה, "הרי דיברנו גם על הסודה".

הדרך המופלאה שבה היה יהודה חשולאחש בקיומי הפליאתני כבר בימים ההם, בעודי ילד תמים. כאילו עין אחת שלו רואה אותי בכלי. בכל סך־הכל של מרכיבי ילדותי. וכאילו עינו השניה עצומה למחצה, רואה בי רק את נשמת. רק את מה שיתפתח ברבות השנים להוית הרוחנית. הוא היה ממצמץ בעיניו, ומשתהה מולי כשוקל בדעתו. מצד אחד מה שעינו האחת רואה: ילד גמור שהויתו עוד לא בגרה לישב במסיבת גדולים. ומצד שני, מה שעינו האחרת מנחשת: איש צעיר המרבה לחטט בזכרונו, ומנסה להשיב אל תלן שנים שאבדו מכבר.

וכך היה יהודה מדלג מעלי ומרחף לו אישם מעברים. וכשהיה לוחץ את ידי כאילו לא את ידהבשר שלי לחץ בידי הרפויות. וכשהיה טופח על שכמי, או צובט בקצה חטמי, כאילו היה צובט איזו בוכתנייר עשויה, ולא אותי הממשי. ואני הייתי נכלם, כומש תחת ליטופיו, משתמט מלחצו, ומרחיק אל הקצה האחר של השולחן. ובלבי מתנגנת איזו מנגינה בכמה קולות.

"הילדים אומרים שאבא שלך הוא נורא חזק. והוא בטח מפיל את יהודה הקטן הזה במכה אחת". וכשנדחקתי אל הכיסא האחרון ממש על שפת המדרכה, ובלבי מתנגנת אותה מנגינת־נקם ילדותית, וכשבזוי ליהודה הרכרוכי לובש בתוכי מלים ומוסיקה מתחזקת, פנה יהודה, מתוך אותו פיזור־נפש של אלה המוכשרים להסתכל רק אל תוכם פנימה, והזהיר את אבא בקול רם: "שהילד ייזהר. הכביש קרוב והמכוניות משתוללות".

אבל אבא רק הניף בידיהאברכים שלו, המחווירות, ושמטן אל שולחן העץ הגס. אל כיסוי השעונית המוכתם.

ב.

יהודה איש קטן וחביב, שדכן רוחני אמיתי, השתדל להנעים עלינו את הציפייה. הוא הציע לפני אבא שמו של איש ואיש מהעוברים על פנינו. ובתוך הבבואה הרופפת. שאני מעלה בקושי מתוך זכרוני המסוכסך, אני רואה אותו מתרוצץ, מוחה זיעה ממפתח חולצת החאקי שלו. איש קטן ונעים העובר במהירות מכיסא לכיסא, מקיף את אבא בכרוכרי־סרסרות ונשלח מפניו לאחור אל עבר השולחן, כאילו היה ננזף על ידו כל הזמן. אבא שותק את שתיקתו הגאה והאלימה ואינו מתרצה לריצוייו. מה לו אנשי הרוח המדדים מסביב בסנדליהם שאינם רכוסים. מה לו שחקניות התיאטרון הטופפות ברחוב בשמלות הבוקר הפתוחות. מה לו יהודה המכיר כל אחת מהן בשמה ומציע לפני אבא את פלאי כשרונה. הוא שותק ומצפה במין חרדת־עקשנים נעולה למשורר התל־אביבי שיהודה הבטיח להפגישו. שום ריצויים אינם מתקבלים. לא רעיונו המבריק של זה ולא דעותיו הנוקבות של זה. לא ספרו החדש והמפתיע, שיהודה עצמו נדהם מעצמת־לשונו, "לשונו, אתה שומע"? ולא תנועותיהם הנבזיות של חיילי הכיבוש האנגליים. לא המאמר היורד

חדרייבטן ומציב, "מציב, אתה מבין"? את עקרונות המוסר הנעלים של תנועת הפועלים מול "הַרְגֵל הקרושה" המרטיטה של מוסר הזעיר-בורגנים. ומה עוד אפשר לומר ולא אמרתי? אבל אבא אינו מתרצה. גאה ושתקני, וכמו שיהודה עצמו אמר לי אחרי שנים, גאה עד כדי שיהרוס את עצמו. ישב לו אצל השולחן, הידק בכפו את כוס הזכוכית המצולעת ולא הניח ליהודה גם סדק צר אחד להשתחל בעדו.

ואחר-כך כשבבואת-זכרוני מופקעת משליטת הזמן, אני מנסה להפריד מן הערבוביה העצומה תמונות, דברים, קולות. ואני מתקשה להניח לפני עיני את ההתרחשות השוטפת כסדרה. לו לפחות ניתן לי לאחוז בעיקריה. לו לפחות ידעתי שהמסגרות לא נשמטו ממני. אבל גם בכך אינני בטוח תמיד. נתן המופיע פתאום. ממש מתוך הרחוב. במין הילוך מרחף ונישא. אבא המתרום מיד ממושבו, עוקר את כיסאו בתנועתו. הכיסא הנוטה הצדה וכמעט מתהפך. הכוס המצולעת המחליקה במורד השולחן. אבא עומד ומחוויר, מחוויר עד כדי כך שאינני יכול להיזכר מתי עוד ראיתיו מחוויר כל-כך. הוא נע מעט לפני, מבקש ללחוץ את ידו של נתן. שמאלו של נתן מתחמקת מתפישתו של אבא. היא כולה רועדת ללא תקנה. כאילו אינה ידו המחוברת אל כתפו אלא כאילו היא חיה לעצמה. ואיש אינו יכול להרגיע את ריטוטיה. הוא לובש מכנסיהאקי וחולצת-האקי סדורה עליהם כאילו היה נתון בתוך חליפה שלמה. עיניו מקיפות אותנו סביב. חולפות על פני שלשתנו ונעות הלאה, אל עומק השדרה. כאילו ישנם אחרים שהוזמן לשבת לרגע במסיבתם והם לא התייצבו ועכשיו הוא מוכרח להתעכב, ולשבת רגע קטן דווקא אתנו. רגע קטן באמת, שהרי אם נענה, וכמעט שלא נענה, הרי רק בזכותו של יהודה הנעים נענה. החובבנים הללו, מן הקיבוצים הרחוקים, שריח הגפרית דבק בהם ואינו מרפה, מתרגשים לפניו כילדים. הם תוחבים לידו שאינה מרטיטה, בכוח ממש, פיסות-נייר, קטעי-מאמרים נלהבים, מטושטשי-צבע ומטושטשי-צורה, שזיעת ההתרגשות ריככה אותם עד שלא היה אפשר לקראם. הו, כמה מְלֶאָה אהבתם.

יהודה מכרכר סביבו, "שב נתן, ומה אתה מזמין נתן? ותכיר נתן, זהו חבר שלי מן הקיבוץ". אחיי-שברוח, תאום-הנפש שלי, הממית עצמו באהלה החם והמהביל של עבודת הכפיים. וזהו הקטן זה בנו שעלה אתו העירה. והם טרחו ובאו אליך כי אני הבטחתי להם שאתה באמת תתפנה לרגע. הם מעריצים את שירתך. ורוצים כל-כך להיפגש אתך, פגישה קצרה ולא "פגישה-לאין-קץ".

הפסקה, רצף הזכרונות נבלם לשנייה. כאילו נפתחים פתחי הזיכרון ואור בהיר יותר מוזרם לאולם. המתח פג. כולם צוחקים. גם אנשים המצטופפים לרגע ליד השולחן צוחקים. ולפתע נדמה לי שמבטו המתננד של נתן חומק על פני. אני חושף למולו שניילד תואמות, למצוא-הן בעיני האיש המוזר הזה, שאבא כל כך מחוויר בשלו.

ממרחק הזמן, מעומק הבבואה החומקנית, נדמה לי שאחר-כך התנהלו הדברים ביתר-נינוחות. היו אפילו חיוכים. נתן לא פסק לברך עוברים ושבים שחלפו ברחוב. היו מהם שקרבו אל

שולחננו, וחטפו כמה מלים, הפצירו כמה הפצרות, לחצו ידיים, חייכו אל יהודה, הניפו אצבע אוהבת מול מצחו הקורן של נתן ותהו על דמותו הכבדה של אבא. יהודה לא הניח עכשיו לשיחה שתדעך. הוא פיטם אותה בדברים ותמך בה כשגוועה פתאום. ומדי פעם היה מבזיק מבט קשה אל אבא, כאילו האיץ בו צא מסוגרך, בן-אדם. אל תהיה מסורבל כל-כך. הרי אתה רצית לפגוש באיש הזה. הרי בשלו טרחת ובאת מהקיבוץ הרחוק עם הילד המכביד על זרועותיך. אל תהיה לי כאן מיצר ובעל-פנים של צדיק בדורותיו. הנאנס לטמא מושבו, בעל כרחו, עם לצים מוקצים.

זה האיש. אלה השרוולים הקרועים תמיד במרפקיו. הסוודר הפרום תמיד. הרישול ההכרחי הזה. וכמה הוא רזה מקרוב. ואיזו אש מתנצנצת לפרקים מתוך בארות-עיניו. אפילו בתוך האור הלבן של צהרי-קיץ בתל-אביב, אפשר לראות איך הוא מקרין ממצחו. ומן הגרון המצומק הזה מדבר גרונו של עם שלם. אבא כאילו נשחק אל עצמו. כאילו נזכר בדברים שכתב בעיתון הקטן שלנו, לפני זמן מועט, כשהופיעו לראשונה שיריו החדשים של האיש הזה. אבא יצא אז לגמרי מגדרו. התהלך בתוך החדר כמו בתוך סוגר. לא יכל לישון מרוב מה שקרא "רעד פנימי". השירים אחזו בו והידקו את לבו. אבל אולי לא כך היה בדיוק. ייתכן שאני מערכב מזיכרונותיי ומן הדברים שבאמת כתב. הקריינית היפה שלנו, בעלת הקול הנמוך, המשגע, קראה את רשימתו במסיבת ליל-שבת, בנשימה אחת עם השירים החדשים. ואני, שישבתי שם בחדר הגדול והמואר, חשבתי באיזו גאוות-ילדות הנובטת בתוכי. האיש הגאה והסגור הזה, הרגשתי שאני אתו בכל מה שיבוא. אני מוכרח לעמוד אתו. ואנחנו שנינו, כתף אל כתף, ננוע יחד נגד כל העולם. עד שעולה קולו של נתן, מצורד מעט, "היזהר ילד. אל תישען ככה אחורנית. אתה עלול ליפול אל בין המרכבות".

אבל אבא היה שקוע בתוך מה שראה בכוסו, ולא שמע את דבריו האחרונים של נתן, ולא חש בסכנה הקרבה שמעבר לגבי, ולא הגביה ראשו להביט לעברי.

ג.

שתוי או לא שתוי כבר היה נתן מטיף את דבריו. שמאלו הרועדת תמוכה בימינו, מבטו נרדף מיהודה אל אבא, ונמלט שוב אל הרחוב. דבק בבחורי הפלמ"ח החולפים ושב אלינו. כאילו היו לאיש שתי פנים. ויהודה בקומת-הנמלה שלו, בדחילו נורא, מנסה להשתחל לתוך דבריו. כמובן עסקי-מוסר, הנגרפים בכוח ובמהירות אל המצב בתנועת הפועלים. ואיזה דברים היה מדבר כשהיה שתוי. ואלוהי-הפילים יצאו גם הם אל הפולמוס. גמגומי-סיום של משפטים חתוכים רעדו מתוך שפתיו. כמו הרעדה שאין לה תקנה של ידו השמאלית. את שיריו השותתים היה מתקתק על מכוונת הכתיבה בהקשת ימינו ושמאלו הבוגדנית היתה טורפת נטרפת ומוטלת לבסוף, כמו איזו קרקפת מדולדלת, לאשפת השלל שמאחורי העורף.

אבא, בעסקי-שירה היה מעריץ גדול ושתקן. ועוד הקדיש לנתן כבוד שאיש לא זכה בו לפניו. אבל בעסקי תנועת הפועלים ובעסקי רצח הסופרים היהודים ובענייני-מוסר ובעניין שנקרא "נגינת המרגמות", הרי בדברים האלה היו לו דעות מוצקות וחריפות משלו. ותוך שחיוורונו מעמיק, הלך ונבט בו אותו רוגז, אותה סופה של זעם, שיהודה ואני חששנו ממנה מאד. על דבר של כלום ניצתה חמתו של אבא. על פחות מיתד של עגלה. על משהו שאינו שווה את אריותו. וכבר קם, מתנוודד, ראשו מושחז לנגוח ולשונו יבשה מרוב זעם. ויהודה מרוב שנבהל התפלל וקרא לאלוהי-הפילים שייצא לרחם את שניהם.

אילו היתה אמא אתנו כאן אולי היתה מפילה עצמה לרגליו, דבקה בכרעי השולחן וקוראת אליהם מתוך האדמה. אני איני זזה מכאן עד שאתם משלימים זה עם זה. אבל אמא לא היתה, ויהודה שנמעך בין השניים לא ידע להחליט בנפשו אם לטוב ואם לרע.

"הו, טורא בטורא פגע. הו, הר בהר התנגש". וכבר סבב ביניהם, מושך בשרווליהם מבקש להרגיעם. הכיסאות הוטחו. השולחן הזדעזע. עוברים ושבים סקרנים נלקטו ובאו. ויהודה מדלג ועוצר ולפתע גם משלב ידיים. מחייך חיוך נבוך ואומר אלי, "הו, תור בתורו בתוריהו פגש. כל שיר במועדו וכל מכה בעונתה. הו, זו רק ספרדית חפוזת בלולה בארמית. הו. תור בטורא נגח". ואיזה דברים קשים דיבר נתן כשהיה שתוי. לדלג מעליכם, מעל כולכם, ולפנות אל בני השבע-עשרה. אל הנוער הטהור אני קורא. הנוער שלא הספקתם לקלקל. לסטות מעליכם אני קורא אליו. ולפנות אל הילדים החפים מאון. כמו שכבר קרא פעם מישהו באיזה מקום רחוק. ומהי "נגינת המרגמות" ומהו שבט הקולמוסים שקוצץ במוסקבה. ומהי כל אותה לשון שאתם אינכם מוכשרים לקלוט ורק לועסים ויורקים אל הבארות המיובשות.

אבא נלחץ במבוכה עצומה. נצמדתי אליו במבטי. יכולתי לנחש כל תנועה קטנה בפניו. כל התאגרפות פעוטה של זרועותיו. התיימה עשתה בו שמות. כאילו לא ראיתי אותו מחומם ככה כל ימי. השולחן הפריע לו והוא הזיז אותו בתנועה אלימה. הכיסא גדר בעדו והוא הרחיק אותו לאחור בבעיטה גסה. כוס הזכוכית גלשה במורד השולחן ויהודה כמעט נמחץ בכפו הגדולה. פתאום החלו שניהם להתקרב אלי. סוגרים וגולשים לקצה השולחן. הפולמוס הקשה, חילופי הצעקות, הפנים היורים הבהקים של זיעה רגוזה. אני הייתי לקדקוד המשולש הנסגר. יכולתי לחוש בריח בגדיהם. יכולתי לראות את טיפות הזיעה מחלחלות מבעד לחוטי-השתי של חולצות החאקי שלהם. ובבלי-דעת, כאילו היו פונים אלי, כאילו אני הילד שאליו כווננו, הרבה פחות מבן שבע-עשרה אבל טהור כליכך ומפוחד כליכך, וחש צורך דוחק להילחץ אל כתפו של אבא. נטיתי לאטי לאחורי מנותק לגמרי מחוקי משקל וכובד ארציים.

וכשהמשורר התלאביבי בחמת-שכרונו הטיח באבא, שהרעים מכול, הגרועים שבגרועים, אלה הם הכתבנים החובכים מן הקיבוצים הרחוקים, שריח הגפרית עולה מניירותיהם, והם מזיקים בתמימותם יותר מאשר הטיפשים באטימותם. וכשאבא נהמם מן הדברים האלה, וחריץ של כאב צמח במצחו, והוא החל חג סביב עצמו כמו חיה ירויה, וכשיהודה הנעים והקטן הבין כבר וראה

שכל הפגישה אובדת באיזה תוהו לא־מבוקש, נעצר פתאום הזמן וקפא מעלי כשמתוך עלפון־שכרונו נעץ בי נתן עיניים רחומות וקרא: "הו, הילד. אחורנית. זהירות. אח, אל בין המרכבות".

וכמו שרוי בתוך שלפוחית־של־אור, הקופאת תוך תנועתה, בתוך בועת־הזמן שנעצרה לשנייה קצרה אני רואה את יהודה מקיף את השולחן וצועק אל אבא "הילד, הו, אסון. הוא נופל אל קצה־המדרכה".

ורעש מכונית עצום כיסה על כולי, וחושך גדול ירד עלי. והרגשת־מצוקה חודרת שלא קמתי ולא התייצבתי אצל אבא, להיות עמו כתף אל כתף מצצה את לבי. ואחר־כך נפל שקט מקיף מעברים. ואני ראיתי עֲדָרֵי לֶבָן מְמַהְרִים, נְקוּדֵי זָהָר נוֹהָרִים, נְתַזְדָּם נְמָהָר. ואני נפלתי לאחורי ונמחצתי בין גלגליה־מכונית.

.ד.

שני התפרים המוצלבים הבולטים בחיי עד היום. הם האחרונים שנותרו. למעייך מקרוב יראו גם שרידי־התפרים האחרים. וכך, אם יחוברו הקווים דרך נקודות התפרים, תתקבל צלקת אלכסונית לכל אורך הלחי הימנית. מן הסנטר ועד לאזור הלבן שבין הרקה לעין. בשעה שאני נסחף בסופת־זעם, שבים אל הצלקת כמו באחת, אֲדָמָה שמאז, בשרנוּתה הפראית הדוחה, וזכר בית־החולים המכאיב. וכשאני ממשמש בה ולש לאַרְכָה באצבעי, כדי לשכך מעט את צריבתה, אני שב ורואה את שלושת הראשים הרוכנים מעלי. אבל קשה לי מאוד לזכור. מי רוכן עלי באמת? מי המדברים? איך הסתיים הריב? ומי זה לוחש שם מעל אזני החבושה "גם לצלקת המאדימה הזו היה רגע אכזר של הולדת".

והילדים הנדהמים המכים כנגדי בגרונם בפתח בית הילדים: "צלקת בפנים, צלקת בפנים". והאיש הסגור הזה, אבא, שעמד לידי כשהתעוררתי, מוקף זכרונות בית־החולים המבזיקים. כשאני שב ומנסה, מתוך מאמץ כן, לאחות את קרעי הזיכרון, אני נתקל בהמון רגעים מובלעים. זמן חטוף שנעלם ולא שב. מה קרה כשנפלתי, נדרסתי וקניתי לי צלקת־גאוה בפני? ואחרי שחולצתי מבין המרכבות. ואחרי שהורמתי ונישאתי על כפיו של אבא, ואחרי שיהודה רץ והזעיק, ואחרי שנתן עמד לבדו בתוך המהומה שקמה ושאל את עצמו לשם מה צריך היה להיאבק בזדוניות כזו אל מול עיני הילד הרכות, על שפת הכביש המאיים. ואחרי כל אלה ומה שעוד בא לאחריהם, לא נפטרתי מן הצורך לשבת מישרין, מוקע מול מבטה של אמא, ולהשיב לה על כל שאלותיה. ולהשיב את הזמן המהופך על כנו.

ובתוך מיטת החלמתי הלבנה, בתוך יצוע ההבראה שדבקתי אליו, אני צריך לשוב אל הדברים מראשיתם. איך זה שהפקרתי את אבא לבדו בפולמוס הקשה עם נתן? ואיך זה ששבועות שנטלתי על עצמי, כתף מול כתף, אבא ואני נגד כל העולם, אף אחד לא ינצחנו אם נעמוד שנינו

יחד תמיד. איך זה שרחקו ממני ולא אוכל למלאן? והמנהג המגונה הזה שאמא נוזפת בי תמיד בשלו, ההישענות אחרנית על משענת הכיסא. עד מעבר לצלילי ההתפוקות של ברגים חלודים ושל העץ הקרוע. והאיזון הדקיק שתמיד אני שוקד להפירו. הרגל הילדותית ההודפת בחוזק־יתר, הגוף הנהדף במהירות גבוהה. מרכז הכובד החורג ממסלולו באיזו תנופה הרת־אסון. ואיך זה שהנחתי אותו לבדו, בין יהודה המקפץ עד לסחרחורת ובין נתן הנושא מבטו מעליו, ולא הגחתי אל חזית השולחן? טורא בטורא, תור בתורו בתוריהו פגע. וכשמבקשת מתוכי הטחתי־דברים ישירה אני מתיישב במיטתי וכלי־הלובן נושאים מעל גופי הטהור. וגם טומאת־הצלקת החוצה באלכסון את פני הילד שלי נִיזַרְתְּ לחוץ. אני מעמיד את המשורר השתיין מול אבא הטהור. אין לי עוד אמצעים חריפים שאוכל לסקול אותו בהם. רק רגשת־הלב המפעימה, דיבורים שילווני כל חיי. זיכרונות שלא יסופו ממני. דמותו של אבא הנבוך מול התקפי השיכרות הגסים של המשורר התל־אביבי. הרגשת חוסר־האונים המדכדכת, שלא אוכל לסייע בידו. משקולת התלויה על לבי לאורך השנים הארוכות. הכאב הפולח בלחיי ויורד אל לבי, שלא עשיתי אז מה שהתבקשתי לעשות. כגור־כלבים סורח. לתפוש ולנשוך בחפתי מכנסי־החאקי. הרי גם לקטנים יש דרכים להילחם. בשניים, בציפורניים החלשות;

בצריחות־הגרונן הילדותיות, במשהו. במיטתי שבתי וקראתי את הדברים החמימים, חסרי־הסדר שאבא הדפיס בעיתון הקטן של הקיבוץ. השתהיתי על קריאתם זמן ארוך. הרי יש בהם איזה נוי עצוב שלא קל להבחין בו. ומה הפלא אם נתן הנמהר מרודף משתייתו, לא מצא לו עין להבחין בהם ולא מצא לו לב לאהבם?

מבעד לתנועה המרחפת של בועיות־הזמן אני חוזר אל השורות המעטות. גרונו של עם שלם. גרון שחוט של עם שלף מטפטף מגרונו של המשורר. טיפות של צער ושל דם. הו הו, קורא ומהמה יהודה באזני, טורא בטורא פגע. ים של ניצוצות עולה. גצים מתעופפים וריח החריכה גם הוא קרוב. ומישהו מאלה העומדים מסביב לשולחן־הקפה, ברחוב התל־אביבי הקיצי, באלף־תשע־מאות־ארבעים־ושש בצל הפיקוסים שאין כבד ממנו, יחרוך את צדו לכל ימי חיי. וזכרונו ילווני גם כשאהיה מוקם ונאסף, שבור ומרוטש מבין הבלמים המצווחים והצמיגים הלוחטים. מעל הזפת הרכה של צהרי־הרחוב המעשן.

וכשאבא היה מעביר מבלי־דעת, כהרגלו תמיד, את כפו הגדולה על צלקת הגאווה שלי שנתרפאה, ואני הייתי, כהרגלי תמיד, גודש שבועות של נאמנות נצחית, היה הזמן קופא מולי בכדוריו. ואני הייתי משקיף אל תוכו, אל תוך צמק־צמקיו שכבר חלפו, ורואה בעיני הילד שלי, שנפְּעָרו עד להיקרע, איך האיש המסוגר הזה – אבא, שאולי לא רצה בכלל להיפגש עם המשורר המופלא הזה, נתן, מחוויר מגאווה. ועל השולחן שביניהם נקרע כבוד אל מול כבוד, וגם לבו של ילד שם שותת. ובקצהו הרחוק של השולחן, על ספו המאיים של הרחוב, חורג הילד הקטן מחוקי הפיסיקה, מאבד את שיווי־משקלו, מטה את גופו לאחור, עד שברגי המשענת מתפוקקים, ועושה את המעשה היחיד שנותר לו לעשותו, משליך עצמו אל בין המרכבות.